

Toezicht op zorgnetwerken van thuiswonende kwetsbare ouderen

Didi Verver¹, Hanneke Merten¹, Cordula Wagner^{1,2}

¹ EMGO Institute for Health and Care Research, VU medisch centrum, afdeling Sociale Geneeskunde, Amsterdam

² NIVEL, Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg, Utrecht

Academische Werkplaats Toezicht

Dit onderzoek is uitgevoerd in de Academische Werkplaats Toezicht. In deze werkplaats werken ZonMw, de IGZ en vier kennisinstituten samen: IQ healthcare (Radboud Universiteit Nijmegen), instituut Beleid & Management Gezondheidszorg (Erasmus Universiteit Rotterdam), NIVEL (Utrecht) en EMGO+ (VU medisch centrum, Amsterdam). In de Academische Werkplaats Toezicht wordt een door ZonMw gefinancierd onderzoeksprogramma uitgevoerd naar de effectiviteit van toezicht en de determinanten daarvan. Doel van het onderzoek is een bijdrage te leveren aan de verbetering en vernieuwing van het toezicht.

Doel onderzoek

Het ontwikkelen en evalueren van methoden en indicatoren voor het toezicht op zorgnetwerken van thuiswonende kwetsbare ouderen door de IGZ. Waarbij de focus van de IGZ ligt op de regierol die binnen een zorgnetwerk georganiseerd zou moeten zijn en niet op de individuele organisaties of zorgprofessionals.

Onderzoeksvragen

1. Wat zijn de risico's in zorgnetwerken?
2. In hoeverre zijn er indicatoren te ontwikkelen?
3. Hoe is de regierol in een zorgnetwerk geregeld?
4. Zijn ervaringen van cliënten bruikbaar voor toezicht?
5. Welke invloed heeft de nieuw ontwikkelde toezichtactiviteit op het zorgnetwerk?

Contactgegevens

- d.verver@vumc.nl 020-4445897
- h.merten@vumc.nl 020-4446065

Methoden

Fase 1: risico analyse	<i>Risico's identificeren in zorgnetwerken van kwetsbare thuiswonende ouderen d.m.v. literatuur-onderzoek en interviews met experts</i>
Fase 2: Pilotstudy	<i>Kwalitatieve interviews met thuiswonende ouderen en telefonische interviews met hun zorgverleners over risico's en het zorgnetwerk</i>
Fase 3: Survey study	<i>Vragenlijsten over het zorgnetwerk, gebaseerd op de pilotstudie, worden ingevuld door thuiswonende ouderen en hun zorgverleners</i>
Fase 4: Test en evaluatie	<i>Op basis van de pilotstudie en de informatie uit de vragenlijsten wordt een nieuwe toezichtmethode getest en geëvalueerd i.s.m. de IGZ</i>

Kernboodschap

Eenzaamheid, vallen en de komende bezuinigingen worden door ouderen en zorgverleners als belangrijkste risico's genoemd in de zorg voor deze groep.

Resultaten

- Top 3 genoemde risico's door ouderen en hun zorgverleners: **eenzaamheid, vallen en de komende bezuinigingen**
- Input ouderen bruikbaar voor bepalen van omvang zorgnetwerk, maar **regie, coördinatie, kwaliteit en veiligheid** zijn lastige begrippen voor ouderen
- Bejegening is een belangrijk aspect van zorg voor thuiswonende ouderen
- De vraag wie verantwoordelijk is voor 'signalering' en samenwerking lijkt onduidelijk
- Weinig afstemming of samenwerking tussen betrokken zorgverleners
- Ook zijn de zorgverleners niet altijd van elkaars aanwezigheid op de hoogte
- Persoonlijk contact zorgverleners is een belangrijk aspect voor goede samenwerking

Conclusie/aanbevelingen

Kwetsbare ouderen blijven vaker en langer thuis wonen. Met de komende veranderingen in de langdurige zorg is het belangrijk de zorg én ondersteuning voor deze groep integraal aan te bieden. Uit de resultaten van de eerste fasen van het onderzoek blijkt dat het regelmatig ontbreekt aan samenwerking en afstemming tussen zorgverleners rondom thuiswonende kwetsbare ouderen. De geïdentificeerde risico's leveren input voor het ontwikkelen van indicatoren voor het toezicht op zorgnetwerken.

Meerwaarde voor IGZ

De samenwerking binnen de AWToezicht faciliteert de afstemming tussen onderzoek en de toezichtpraktijk. De IGZ draagt bij aan het onderzoek door het leveren van kennis en input rondom het toezicht en de doelgroep. De onderzoekers dragen bij aan de wetenschappelijke onderbouwing en ontwikkeling van het toezicht voor deze doelgroep.

(beoogde) Producten

1. Risicomatrix, risico's in de zorgnetwerken
2. Draaiboek voor toezichtactiviteiten
3. Onderbouwing van het toetsingskader, gebaseerd op het Chronic Care Model
4. Beschrijving van resultaten in een rapportage en maatschappelijke en wetenschappelijke bladen
5. Onderwijsmodule 'toezicht op ketens en netwerken' voor inspecteurs i.s.m. de IGZ